

Interview met een adviseur

Zelfvertrouwen staat of valt met een goede beheersing van het Nederlands. Een gesprek over de problemen van allochtone leerlingen in het MDGO

Maria van Rijn is docente huishoudkunde, gezondheidskunde en omgangskunde aan een kort VZ-opleiding in de Randstad. Via ons eerste Module Memo kwam zij op de hoogte van de plannen van Robijns om nieuw materiaal voor het MDGO te ontwikkelen. Zij reageerde op de oproep aan docenten om contact met ons op te nemen. Na een gesprek met de uitgever verbond zij zich aan het modulekaternenproject als adviseur voor Huishoudelijke Verzorgende Werkzaamheden I en Begeleidende Werkzaamheden I. *"Ik zie voor mijzelf als adviseur een aantal taken weggelegd: Ten eerste kan ik als meelezer de katernen, waar nodig, inhoudelijk corrigeren. Daarnaast kan ik meedenken over de uitgangspunten van de katernen, bijvoorbeeld over de vraag hoe je concentrische leerstof voor twee leerjaren op een zo doelmatig mogelijke wijze over het eerste en tweede leerjaar kunt verdelen. Ook zal ik meewerken aan het maken van toetsmateriaal. Mijn ervaring in het maken van toetsen voor het Cito komt me daarbij goed van pas. Ten slotte wil ik als adviseur aandacht vestigen op de problematiek van allochtonen in de kort VZ-opleiding."*

Deze problematiek ligt Maria na aan het hart. In de Randstad is momenteel bijna 50% van de leerlingen van niet-Nederlandse afkomst. En dit percentage groeit gestaag. De uitval onder hen is enorm. Maria ziet de problemen dagelijks om zich heen: *"Het grootste probleem is de taalbarrière. Deze jongeren hebben de grootste moeite om zich te handhaven, want ze missen de noodzakelijke kennis van het Nederlands, zowel actief als passief. Ze kunnen zich niet voldoende uiten, en dat maakt ze onzeker. Ze kunnen zich niet zo goed informeren, en daardoor weten ze niet altijd wat er van ze verwacht wordt en waar hun mogelijkheden liggen. Het gevolg: een gebrek aan zelfvertrouwen. Hierdoor kunnen ze geen*

z.o.z.

goede beroepshouding ontwikkelen. In mijn ogen betekent een goede beroepshouding voor de opleiding: assertief zijn, een goede studievaardigheid bezitten, weten wat je wilt en wat er van je verwacht wordt. Het komt nogal eens voor dat allochtone leerlingen niet voor zichzelf opkomen als ze het idee krijgen gebruikt te worden, bijvoorbeeld wanneer ze op een stage-adres wel erg vaak het toilet moeten schoonmaken. Zijn ze niet assertief genoeg om dat aan te snijden en de situatie verandert niet, dan blijven ze vaak ongeoorloofd weg, met alle gevolgen van dien."

Maria denkt dat er in de vooropleiding meer aandacht aan dit probleem moet worden geschonken. Het taalonderwijs schiet in haar ogen tekort. Ook is de kloof tussen het voortraject en het eerste jaar van de VZ-opleiding te groot voor wat betreft de manier van studeren en het stagelopen. Er wordt van de leerlingen opeens veel meer verwacht. De kort VZ-opleiding zelf kan de leerlingen helpen door het geven van betere voorlichting over wat hen op de opleiding te wachten staat en meer individuele aandacht. Op de vraag of daarvoor ruimte is in het vernieuwde MDGO antwoordt ze: *"Ja, ik denk dat de verlangde zelfwerkzaamheid heel goed kan zijn voor het zelfvertrouwen, mits ze gepaard gaat met een goede begeleiding. In het kort VZ-programma zit veel meer PMV dan in het oude VA onder het leerlingstelsel. Ook dat is goed, want het betreft leerlingen bij henzelf en hun rol in het beroep."*

Ook de ontwikkelaars van onderwijsleermiddelen kunnen hun steentje bijdragen. Het was Maria opgevallen dat er in de promotie van de Robijns modulekaternen met geen woord gerept werd over allochtone leerlingen. Ook in de uitgangspunten van de katernen was hierover niets terug te vinden. Gelukkig zag zij in de eerste proefkaternen wel foto's van allochtonen. Toch kan er nog meer gedaan worden: *"Om de taalhandicap voor deze groep zo klein mogelijk te houden, zou de leerstof nog veel eenvoudiger kunnen worden opgeschreven: kort, bondig en met nog minder moeilijke woorden. Ook zou per hoofdstuk vooraf een lijst met moeilijke woorden kunnen worden opgenomen. Verder kan het aantal casussen worden uitgebreid. Een casus is een stukje praktijk op papier en maakt de leerstof concreet. Hieraan hebben allochtone leerlingen meer houvast dan aan lappen theorie. Trouwens, de leerlingen van Nederlandse afkomst zijn daar ook bij gebaat."*

Aan het einde van ons gesprek hebben we het nog even over toetsen. Maria vindt de aanwezigheid van toetsen in de modulekaternen een absolute must. *"Dat verhoogt de motivatie van de docent. Een voorwaarde is wel dat de toetsen professioneel zijn, dus gemaakt met behulp van een toetsmatrijs, voor een evenredige verdeling van de vragen over de lesstof, en voorzien van een antwoordmodel en een cijfersleutel. Een goede toets ontwerpen kost zoveel tijd, dat docenten er vaak niet aan toekomen er meer dan een te maken. Terwijl de verhoging van de toetsfrequentie juist een beter inzicht geeft in de vorderingen van de leerling en dus meer voldoening oplevert voor de docent. En ook leerlingen raken meer gemotiveerd bij een gevarieerder toetsaanbod. Ik pleit er dus voor om ten minste twee van dergelijke professionele toetsen op te nemen per katern."*

Het duale aspect van het beroep van verzorgende (werken en studeren tegelijk) zal in de toekomst steeds belangrijker worden, verwacht Maria: *"Het werken met modulekaternen sluit hier uitstekend bij aan. In de toekomst zal van verzorgenden verwacht worden dat ze zich op bepaalde punten extra bijscholen. Dat kan eenvoudig door een extra modulekatern te bestuderen. Dat is wat je noemt Zorg op maat."*